

Această foaie este de două ori pe săptămână... Prețul abonamentelor...

DIMBOVITA

Abonajia se face la librăria Chist. Ioaninș et C-ia Romanov...

FOIĂ POLITICĂ ȘI LITTERARĂ.

Redactorii responsabili DIMITRIE BOLINTINEANU.

PRINCIPATELE-UNITE.

București, 22 August.

Primum de la doțzeți de persoane grămboarea protestagișne.

Domnșle Redaktor,

Toate jurnalele Românești au vorbit de o petiție ce s'ar fi dat din partea boerilor la Konstantinopol...

Sșskrimii, ka zniū ce facem parte din klasa kalomniats, venim a protesta în kontra defaimșrei...

Vș rșgșm prin șmare, Domnșle redaktor, șz bine voișii a da șblichitate așșșii deklaraii...

Ne plache a krede în așșiamī vreme, kș simșșil de lealitate mi de kșviindș a organelor preșșii...

În adestarcă reșșitatșșii ce vș șerem, vș rșgșm, etc.

- D. I. Vșkșreskș. — Sk. Bșrkșneskș, tatșl. — K. Bșșilois. — K. Filineskș. — I. E. Floreskș. — A. Floreskș. — B. Șlștineans. — K. St. Fșlkoians. — M. Laxovari. — I. Petreskș. — St. Bels. — I. Lenșș. — D. Ștefanopolș, maiorșl. — A. Xrisoskolers.

- G. B. Știrbeis. — N. Bibeskș. — G. T. Lenșș. — B. Kataris. — I. Grșdimteans. — B. Bels.

Aceastș protestagișne o vșzșrșm kș plșcere. Ea esșimșș șel nșșin șra kontra așșlor ce șmbș kș petișșii...

Șz esșaminșm nșșșl ce are rșșport kș presa Romșnș.

Toatș lșmea ar fi treșșit șz șșie kș ziarșl ce a dat așșastș șșire a fost ziarșl de Konstantinopol...

Nimik nș ne-aș nșșșt face șz ne abatem din marea rezervș ce am kreșșt kș treșșe a nșșzi...

N'am kemat inkș lșșarea aminte a șblichșșii așșșra nișși...

Ne kredem bine informaii șșre a zicere kș Domnitorșl Prinșșinatelor-Șnite așș priimit kș kondesșendingș...

Din nșșșl așșta de vedere, I. Poartș, o kredem șel nșșin, nș va nșșe o mare înșșmșșitate așșșra...

Șștim de sigșr, în adevșr, kș xșrtie, akoneritș de șn nșșșr foarte konsiderabil...

De mșșt timp o manifestaiie a klaselor înalte din Romșnia, nșșmaī așșșese șn karakter atit de markat...

În fașa șșei asemenea șșmșșri, șșvernșl katș șz regrete așși, kș o administraiie mai fericiitș...

Dar ministereșl otoman, avșnd de kondșktor șșeriengă...

Așșște rindșșri ale șșși ziar ce a dat tot d'așșna asil nemșșlșșmirilor...

șșim de sigșr kș așșșșile akonerite de șn nșșșr foarte konsiderabil...

facem parte din klasa kalomniat, vom a protesta in kontra desimzrei ce i se aduce.

Săskrimiî nă ađ drentsî a protesta în nămele unei klase, pentră kă ar face parte dintr'insa. Pănză a demonstra ačeastă, vom întreba, dăka îngeleg klasa eksbóerilor marî din kare ar fi făkând parte sađ din klasa boereaskă, în ęenere; dăka protestează în nămele klasei boeresčî în ęenere, nă ađ mai mălt drent a o face de kărt însămi redaktorii de gazete kare ei însămi, dănză leęile vekî, sînt boeri; dăka îngeleg nămai klasa boerilor marî, ne vor erta a le face observaęione, kă priuretre săskrimiî yitim năme de bęrbagi kare nă a fost mi nă sânt boeri marî.

Aiçi vom lăsa pentră sî moment ne ęei săskrimiî, mi vom vorbi în ęenere de o kesęione rđdikătz în mai mălte timnșri mi lokșri; đanză Konvenęionea de la 19 ađgșst, klasele boeresčî nă mai sînt. Konvenęionea a desfiinęat privileęele; a făkșt ne toęi Romăni egali în aintea leęilor, în aintea kontribęionei, nă mai sînt niçi boeri marî, niçi boeri miçi. O nobleęă mostenitoare nă a esistat în niçi sî timn ne ačeste pămintșri. Konii ađ mostenit în vekime averile pęriinęilor, rare ori nămele mi niçi o dată rangșl pęriinęilor lor.

Instięișionele noastre boeresčî nă ađ orięinea lor în instięișionele nobleęei polone, maęiare, italiene mi altor naęișni esronene, prekșm șni ađ voit să ne zikă: ele sînt o nălidă imitaęione a datinelor bizantine mai tęziđ adontate de otomani. Instięișionele boeresčî fęră în vekime militare mi ęivile, rangșrile lor ne viadă. Ori ęe Romăni avea persnektiva de a se rđdika pănză la ęea mai fręntăș demnitate; vekime familiai nă avea niçi o însemnătate. Nămele de familie al ęelor mai mălti viteęi Romăni ađ rđmas nekșnoskște, kęçi ačeste năme nă ađ fost întrebșinęate, nămele kă kare se săskriađ era ačela al botezșli șmat de rangșl ęe avea. Țeaa ęe dovedeșce kă nă năneađ niçi sî val de valoare ne nămele familiai. Asfel, sșb toate ačeste priyinęe, se praktikă mi la Tęręi. Domni ei însămi nă lăsađ mostenite la fiș titlșl de prinęini; ba inkă ei însămi il pęrșeađ îndată ęe pęrșeađ tronșl. Asfel ačeastă nobleęă desure kare este vorba este nămai o fikęione, dar să ne întęrșm la starea de astăzi. Ori kare ar fi fost kondięionea klasei boeresčî, garantătz de reglăment, Konvenęionea a fęrșmat ačeste klase.

A protesta astăzi în nămele klasei boeresčî, este a protesta kontra Konvenęionei, a ęere reinvierea bętrębșli reglăment, kă alte vorbe, este a protesta în nămele unei fantome. Am fi preferat ka săskrimiî nostri să fi protestat în nămele naęișnei, în nămele adșnzrei, mai ales kă mălti sînt denșagi. Șim kă sînt inkă în ačeste đręi oameni kare șperă kă timnșl boerismșli are să se întęrne. Noi ne kredem datorî a le șune, kă ačeastă kredinęă nă va avea niçi odată timnșl ne pșmintșl Romăniei, kiar atșnči kănd toate ostirile din Eșrona ar veni să reinviere o instięișione moartă pănză a nă se fi năskșt. Ori ęe kredinęă are timnșl săđ.

În skșrt, ka să ne întęrșm la săskrimiî nostri, protestăișionea D-lor, ka o męrtșrișire personală kă nă ađ pștșt aproba sî akt anti-naęional mi ęrięios, imi are lokșl ei, mi kredem kă va face plęere la ęei mai mălti. Noi lășm akt de ačeastă.

Romăni în No. săđ de maręi rșpnđde la art. Dimbovięei prin kare ęea din șrșmș ii ęerea o esplikăișione desure ęeaa ęe a îngeles la art. săđ așșpra petięionei ęei făimoase. Romăni ne șune în îngeles kă Dimbovięa nă a fost pentră nimik în protestăișionile sale. „*Sure a nă da de lok de ęea mai mik ne inęeleęere, zięe konfratele nostră, sș adșnem aminte Dimbovięei kă nă i-am dat niçi odată ęel mai mik priyis d'a se řndoi, sș singer minst de frșiea ęe ačem pentră direktorșl ačelsi ziar S'a řntșt mi ęa nștea sș diferim de opinii în ęre o kestic; dar nănz akșm este sũst de toęi kă kiar kănd s'a întemnat o asemenea osebire, noi ne am esrimat asfel prekșm se esrimă între dănuil oameni kare ađ ačeeau relăie mi ačelau nřnvin.*” Noi imine nștem zięe ačelam lăkră de konfratele de la Romăni. Aiçi este esplikăișionea ęe ne a dat konfratele nostră; Dimbovięa inkă se kredea datoare a eslika niste nșntșri oare kare. Șmareaa art. este kă Dimbovięa nă avea drentate a zięe kă adresa Romănișl era inkęrkătz mi reprodșce kęteva liniș din No. săđ preęedent șnde se zięe: „*Vorbind de investitșră, șmează neanșrat a se vorbir mi de vestita petięie, desure kare vorbirșm noi ęei dıntăș dșne sș art. din Konstantinopol mi dșne kate ni se șnsese de șnșl din ęei de frșnte oameni de stat... Nă voiesk ęei kare ađ șns kă ađ ačel akt infam, a' nșblika?*”

Toate ačestea erađ bșne neanșrat; dar nă erađ ačeste rđndșri ęe ar fi trebșit a se reprodșce; mi ačeste alte kare le reprodșcem noi mi kare sînt ęeva mai mălt; mi vșzind, din kontra, kă ziarșl Dimbovięa ne șune kă: *vorbele se lăęeute neinęetat desure protestșl boeresk, mi kă a inęenșt inkă a se. zięe kă ne protestăișionea boereskă s'ar fi așșnd oameni din 48, krezșrșm d'a noastră datorie sș protestșm noi, apoi: Șni merg akșm nănz a dșteza a nomeni nșmele de 48 intr'o asemenea infamie ei bine! de este asfel protestșm noi mi zięem; sađ sș se dea ne faęș etc.* Akșm întęrbșm ne Romăni, dăka ačeste rđndșrșl citate nă lasă să rđtșeaskă řndoiala kiar ęe adresa Dimbovięei? Dăka Dimbovięa, dșne ačeste rđndșri, nă avea drentătz să ęeară adevșrata adresă?

Ačeste rđndșri ęitate; ar fi trebșit să întęrbșe întęrbșrile ęe mai face Romănișl de kănd Dimbovięa este Monitor, sađ foaie ofișială; șnșl din ęei de frșnte oameni de stat etc.

Romăni ęitează inkă din Dimbovięe: *Romănișl anșrș ęnoka dela 1848, nă priimesce sș fie niçi bșnsiș niçi kalomniat, zięe kă are pentră dșna ačelau simlięent ęe avea Țesar pentră femeia sa. Noi inkă sîntem de la 48; dar nă ne rekșnoaștem ačest drent a fi niçi borbatsl, niçi imnșratsl ačei enoęe; dar pentră ačeastă nă rekșnoaștem ačest drent nimșșli. A poi rșpnđde, kă are drentătz să anere ačea epokă, prekșm mi Dimbovięa a ayst drentșl a protesta, kă pare kă Dimbovięa mi a skimbatșl ideia mi nă voeșce a rekșnoaște nimșșli drentșl ačesta etc.* Rșpnđdem kă Romănișl nă a lăat bine simđșl rđndșrilor noastre. Ține a pretins kă Romănișl nă are drentătz a protesta? Nă îngeleęem kșm în rđndșrile ęitate ar nștea ęineva să ęiteaskă kă Romănișl nă are drentătz a protesta kontra ęelor ęe zik kă ađ săskris mi oameni dela 1848 mi kă nămai Dimbovięa il are? Drentșl ęe zięem kă nă rekșnoașcem, nă este ačela de protestat ęi ačela de a personifika o epokă.

Romănișl a vorbit înainte intr'șnșl din No. sale kă destătz așșrime de oameni de la 48, de ačela kiar ęe ađ redięiat proęlamăiș-

șnea revokșionarș, tratăndșl de renegat; nă lășm așșrarea nimenșl mi iatș kă în șrșmș nă priimeste să fie niçi bșnsiș, niçi kalomniatș epoka dela 1848? Ačeastă mi s'a pșrșt o mikă kontradikęione, ne kare am ađșș'o aminte konfratelșl nostră. Romănișl în No. din șrșmș meręe mi mai denarte: promite kănd va veni timnșl, să demașce mi alte persoane, ęe la 1848 erađ patrioęi mi în șrșmș mi a skimbat leęea. Nă șim pentră ęe nă o face nămai de kărt? ačeastă mi mai mălt se de pșrștează de espresionea kă nă priimeute sș fie niçi bșnsiș. niçi kalomniatș epoka de la 1848.

Ar zięe ęineva kă Romănișl, prin oameni dela 1848 îngeleęe ne așșii dekșt ne ęei ęe îngeleęe toatș lămea?

Dimbovięa a protestat kontra vorbelor ęe se preferă kontra oamenilor de la 1848; dar s'a esrimat asfel; inkă nă a deșdat kă nă poate fi niçi sî om dela 1848, kapabil de a fantă rea; ęiteaskă art. ei!

Asfel fiind inkidem foaia ne ačeastă esplikăișione ęe krezșrșm datorie a ęe Romănișl. *Șni șmează neanșrat a se vorbir mi de vestita petięie, desure kare vorbirșm noi ęei dıntăș dșne sș art. din Konstantinopol mi dșne kate ni se șnsese de șnșl din ęei de frșnte oameni de stat... Nă voiesk ęei kare ađ șns kă ađ ačel akt infam, a' nșblika?*

CRONICA

Sînt momente în viaęa oamenilor kemađi de providinęă să domneaskă ne popoliș lămiș, în kare inima se nobilează, se řnalătz, se indivinș prin simțimște de ęenerositate. Împęratșl Napoleon întęrșnat în Paris mi inkă nșnat kă gloria neșeritoare a viktoriei de la Maęenta mi Solferino, gđndi kă nă este deșțșl ka sî prinęine sș stea a fi mare; nșmai în reșel ęi mi în paęe. Negreuit kă pentră șșveranșl Franęiei ęea mai mare viktorie ne ar fi nșstșt face, era ačeeaa kontra enimișilor sșl politięi din ștrșș; mi aiçi ęenerositate a învinșe řn inimă-ř resimđimintșl. Împęratșl Napoleon dete amnistie ęenerală pentră bęrbagișl kompromișii dșne 1848 mi 1852 fęră kondięișni. Bękșria a fost șniversală în Franęia. În alt dekret desfiinęeștz avertișementele ęe se dăseră gazetelor pănză astăzi, mi se șperă kă, la deskiderea komișlișl leęislativ, presa imi va redobđndi libertăęile sale. Asfel înęetșl kă înęetșl toate libertăęile Franęiei, rșpite de kęđi va anî, se dađ řnapoi.

Desure lăkrșrile kongresslișl de la Zșrik, gazetele lășramș pșstrează sî fel de rezervă inspirată poate din diskreęione sađ dip neșșire. Sînt însă diferite șgomote desure greșțșile ęe plenipotenęiarșl ęelor trei nșterire; pșesintate în konferinęă întșlnesk în implinire a datorielor mișionei lor; din kassa, ne de o parte, a bazelor ne kare se renaoșț traktatșl de la Villafranca: ne de alta, a șuișșonei ęe s'a deklarāt între řepresintanęii Așștriei mi ai Sardiniei. D. de Bourqueneș a kăzșt pănză astăzi în înęerkșrile ęe a făkșt șure a anouia ne D. Colloredo mi ne kavalerșl Desambrois ęe ađ reșșsat șnșl mi altșl de a komșnika d'adrentșl. Doș kesticni serioase pare kă ađ a se ęotșri kă greștate în konferinęe: șna a pęręei de datorie nșbkikș ęe Așștria pretinđe sș fakă sș kază ne Lombardia. mi ne șrșmș ačeeaa a reamezșrei în dșkate a vekilor lor șșveranș. Așșma ęelșl dıntăș nșnt Sardinia pare kă nă voeșce a înęreșia ne Lombardia, kă keltșeli. Kă toate ačestea se șperă kă Franęia řl va anouia ne sî trșrim de konęeșișni; pentră al doilea nșnte va fi foarte greș, din kassa komulikaęionei lăkrșlișl. Șni ađ zis mai întșiđ kă prin-

vinele ereditar din Toskana, ce seamănă a fi fost reknoșkăt de Franția dăne abdikand neaprintelsi s'ă, o s'ă p'blie și manifest, de nat'rb s'ă se apronie de Toskană, prin promisiuni de reforme lar'fi. Dar o sim'nt'ă proklamagisne poate apronia și popol de și s'ăve-ran?

Estragem dintr'șn fr'umos artikol al kom-patriot'șli nostr' D. Gr. G'nesk' s'ăm'ntoare-le r'nd'ri:...

„N'șmele franțez a r'amas în orient, at'bt de sk'mn, at'bt de mare pe k'rt re'ii Fran-ției l'a'ă f'k'kt; dar politika franțez' a per-d'bt pe akolo; de doi ani, o mare parte a în-r'șirei sale mi a prest'ij'șli s'ă. P'nt'la-țisnile krestine, Ńem'nd s'ăb j'g'el semi-l'șnei, așteant'ă ink' p'nt' ast'zi bine-facerile pro-mise de kongress' de la Paris. Prin'ipatele D'șn'rene a'ă f'k'kt, este și an, ne ad'șcem a-minte, în fok'el disper'iei lor, a'cia ce asto-ritatea arenap'is'li e'ronean n' f'k'kse în j'ș-ti'ia s'a; a f'z'mat în partea cea mai im-portant'ă. Konven'isnea de la 18 a'g'șt mi a'ă realizat p'nt' a'cia s'na din cele mai p'rioase promisiuni ce a'ea'ă s'ăb k'redea'ă s'ă ab' de la politika franțez'. R'șsia reveni re-p'ede la post'el s'ăb ce lok'na înainte de res-bel'el Krimeei mi a rek'istigat în orient, n' n'mai a'cia ce p'acea de la Paris fi r'p'ise, dar ink' a'cia ce p'erd'șe ea îns'șmi în a'inte de resbel'el Krimeei, în s'ima s'nei polit'ici lakome de în'r'șire mi p'erb'dare de a domina, eser-sat'ă f'z' p'ietate în a'este provin'ii ink' de la anul 1833. N' e' este a'cia o opini'ne v'nt'oas'ă. Mi ar fi dest'el, la treb'ing'z, a reke-ma, k' de la Atena la B'sk'res'ci mi de la B'sk'rem'li la Be'ograd, kabinet'el de S-t Pe-tersb'rg' kare vedea în anul 1854 k'z'ind a-t'bt de trist misi'nea îns'rek'ional'ă k' kare îns'șcinase, în S'rbia, s'nel din cei mai xar-ni'ci diplomagi D. de Fonton, a reintrat în toa-te p'rivilejele mi im'snit'șile k'știgat'ă de R'ș-sia p'nt' r'șn sekol de l'unte mi prin memora-bilele traktate de la K'is'ci'k Kainar'pe, de la Iam'i, de la Andrianopol, de la Šnkiar-Skele-si, de la Balta-Liman, adaog'z la a'cia, ka s'ă se kom'lekte kadr'el il'șisnilor mi de'ep-ni'șnelor noastre, la'șdele naive date ori k'nd R'șsiei de s'ni' skriitor' mi organe de p'bl'ici-tate în Franția. Ei vedea'ă în ț'urea R'șsiei o re'n'șn'ia'isne la p'roektele sale de ambi'isne; în protestagisnele de ami'ie a le ponor'șli R'șs p'nt' Franția, o aliand'z indisol'șbil'ă a p'ar'el'el k'ă Împ'rat'el Napoleon; în înt'z'iața mi p'argiala liberare a servilor, o dovad'ă de v'vilisagisne din partea R'șsiei, tot at'bt de re-al'ă ka mi garan'ia oferit'ă liberalism'el' E'ropean prin fal'șel mi bastard'el revol'șionarism al s'nel j'rnal din Bruxelles le Nord...“

Noi felicit'ăm pe D. G'nesk' kare în mijloks'el strein'el'el, în l'șmea cea mai v'ivilisat'ă, a s'is'it prin sing'rele merite personale, s'ă-mi fak'ă o pozi'isne k'ă at'ța mai fr'umoas'ă, k'ă las'ă a r'đika v'oc'ea k'ă s'șces în fav'or'el patriei sale.

Din s'nt'rs nimik interesant. Tot ce afl'g'm întreak'bt este k'ă, Împ'rat'el Napoleon, m'ld'șmit de mar'șel l'k'r'șrilor în Prin'ipate, în p'rivința polit'iei Rom'ne, a îns'șcinat pe ambasador'el s'ăb din Konstantinopol s'ă rek'noask'ă of'ialamente akt'șal'el g'vern al Prin'ipatelor mi s'ă es'ime Domn'el'el m'ld'șmirile M. Sale imperiale. D. T'șvenel s'nel din cei mai p'enero'șmi filo-rom'ni, a trimis a'cia s'ă adres'ă d'ă d'rent'el Ministr'el'el d'ın afar'ă de la Iam'i kare l'ar fi înaintat a'ci. Astfel, de as-t'z'li înainte vot'el de 24 genarie este rek'no-

sk'at mi g'vern'el rek'noșk'at of'ialamente de Franția. Investit'ura dar n' se va mai asten-ta m'lt. Era timp, p'nt'rs odixna l'șmei, k'v'ci din neferi'ire am av'șt d'șgere'ă s'ă vedem k'ă în p'ara noastră s'nt ink' m'lte inimi înjosite de sklavie, m'lte verb'ice a'đdate k'ă j'g'el s'nel s't'p'șn str'bin; m'ld'el v'okoi leminagi ce p'șn mi m'lt p'reu pe ferman'el T'șr'esk de k'rt pe vot'el nagisnei Rom'ne.

În fine s'nele din stradele kapitalei a'ă de-venit mai de tot in'ratikabile. Pieton'el k'nd va pleka pe strada Mog'șoaei, va trib'el s'ă se ink'alge k'ă v'isne k'ă z'ce t'p'ni, mi s'ă ea și baston în m'nt'ă; cel ce va mer'pe k'ă tr'ș-s'ra, va treb'el s'ă-mi str'ng'z d'ing'ii, ka s'ă n'ș-mi m'șpe limba. Pe s'ne lok'ri se afl'z g'roni în p'ave'ș, n' am v'z'șt ink' și p'ave'ș at'bt de miser: n' se poate vedea ni'ci în kapi-tala de la T'șmb'ok't'ă. Ce face konsil'el m'ni'ipinal? a'cest konsil'el în adev'z este kom-p'ș de b'rbad'el onorabili mi aktiv'el, prin s'ima-re s'per'z k'ă vor face ceva mai k'v'ind în-d'rentarea a'cest'el p'ava'is'el asiatic. Partea de p'ava'is'el de p'rob'z f'k'kt'ă pe l'ng'z palat'el Dom-nesk, n'ș promite, mai m'lt'ă garan'ie de soli-ditate. C'cia ce treb'el este ori și p'ave'is'el k'ă niere p'trate cel n'șin pe strada Mog'șoaei, s'ăb Makadam. Dar vor z'ce s'ni' p'ava'is'el k'ă netre p'trate m'nt'el b'ni' m'ld'el mi Makadam'el face m'lt noroi'ș. Vom r'șp'șn-de k'ă p'ava'is'el k'ă netre p'trate n'ș m'nt'el k'ă at'đea b'ni' k'rt m'nt'el p'ava'is'el asia-tik, cel din t'bi kost'ă mai m'lt, dar tr'este mai m'lt; cel din s'rm'ă kost'ă mai n'șin dar tr'esch'ce mai n'șin, mi k'rt tr'esch'ce m'nt'el tr'șșrile, ni'ioarele kailor mi ni'ioarele f'nk'ionarilor nietoni. Makadam'el face noroi'ș, dar res'pek'ea'z f'v'ile oamenilor; mi în kom'pa-ragisne k'ă noroi'el ce se face ast'z'li, n' va fi mare difer'ing'z; ori k'șm, sistem'el asiatic de p'ava'is'el n'șmai mer'pe; poate s'ă fie b'șn în o-ramele t'șr'esch'ci s'nde n' s'nt tr'șșr'el; akolo tr'esch'ce; la noi n'ș mer'pe.

În k'v'ind are s'ă vie tim'nel im'z'g'irei lo'el'el la opera italian'ă. Ne kredem în d'rent a protesta kontra datinei vek'i de a se p'ștra lo'ele tot p'nt'rs a'eleam'i persoa-ne. A'cest no'ș p'rivile'is'el n'ș am p'șt'el ni'ci o dat'ă a' l' ing'ele'pe. Opera este a Stat'el'el; Stat'el p'łtes'ce, n'ș o m'nt'ă de amatori; prin s'mare, fiind și l'k'r'ă p'bl'ik, lo'ele s'nt p'nt'rs p'bl'ik, mi cei kare a'ă d'rent'el a le l'za s'nt cei ce se p'resint'ă mai de tim'șr'el la s'ș'a teatr'el'el. S'per'z k'ă D. direktor va fi ad'șs o tr'p'ă mai pos'ibil'ă de k'rt cea din a-n'el trek'șt?

Kredem de datorie a observa k'ă, la ve-nirea baratelor de investit'z, n'ș s'ar k'veni a se face ni'ci-o serbare. A face, ar fi a do-ved'el k'ă dinem la fermane mai m'lt de k'rt la vot'el nagisnei. Sing'ra serbare ar treb'el s'ă fie în zioa de k'oronam'nt.

Ńitim în Stea'oa D'șn'rii și artikol de însemn'itate; ne g'z'șim a' l' reprod'șce mi la noi. Iam'i, 3 A'g'șt.

O înt'șn'lare neam'tentat'ă ne ad'șce ast'z'li în-nainte și k'rios dok'șment. A'cia e o not'ă ad're-sat'ă Minister'el'el trebilor streine din Iam'i, s'ăb data de 14 I'șlie an'ș korent, din partea împ'z'tesk'el'el kons'șlat rosienesk de a'cia. Ea e redi'ea'z în rom'nește. P'rek'bt s'ntem de s'șim'g'itori la a'cia s'ăb b'șn plekare ce on'rab. kons'șlat ar'el'el, skriind notele sale în limba p'șrei, ce at'bt îns' ar fi de dorit mai m'lt, ka în oare-kare materii, s'nde fie ce k'v'nt' are o n'ștere parti-

klar'ă de interes mi însemn'itate, s'ă se întreb'g'z-geze limba obi'șnit'ă în rel'v'isnele diplomatice de ast'z'li. Îndeob'ște Domn'el'el kons'șli n'ș k'noșk'ă, s'ăb k'noșk' p'ea n'șgin limba noastră; mi noi din par-tene n'ș n'ștem a'rib'el, dek'zt a'cia'el împ'z'g'z'el, în mare parte, s'nele fraze de kare se vede p're-s'at'ă a'cia s'ăb not'ă.

Ziser'z k'ă a'cia s'ăb not'ă ne pare și k'rios dok'șment; p'nt'rs a s'rijini a'cia n'ș avem dek'zt a v'ita k'eva lini' d'ın în'p'ent, iat'le:

„Împ'z'z'aska rosienesk'ă ag'engie din Ismail în'nt'ing'nd k'ă ok'z'rsirea Moldovei, p'ron'șind, p're-k'șm se vede a da, o din no'ș reg'larisire p'rg'ii v'itate (kredem a se v'eti: vedate) d'șp' traktat'el de Pa-ris mi Basarabia, ar voi a des'fing'ă d'ntre lok'șitori'el sim'g'irile ce ei a'ea k'rtre R'șsia mi l'k'r'nd în-tr'ș a'cia ka o n'ștere de sine s't'ni'ioare, p'ntemte a l'za mi a'ele d'it'el de i'șridik'gie a kons'șlat'el-lor ce le a'ea întemeete pe traktat'el...“

În adev'z k'șm oare s'ar n'ștea kalifika ni'nte aseminea p'ret'ng'isni? Întreb'ing'nd k'v'nt'el k'ri-oas'ă, kredem a fi l'șat es'uresisnea cea mai mod'rat'ă, ce se poate da s'nor asemenea as'iragisni de a se krea stat în stat, mi a se întregine în lok'șito-rii s'nei p'ri sim'nat'el mar'i k'rtre și g'vern'm'nt strein. Ni'nte aseminea „sim'g'iri“ n'ș pot fi dek'zt p'rik'șloase în cel mai înalt grad, mi îns'șmi g'vern'm'nt'el R'șsiei kredem, k'ă n'ș n'șmai ar fi dep'ar'z de a le tolera la el în p'ear'ă, dar ink' ar vedea'ă k'ă asurime în'p'șutierea mi ink'z'ajarea s'nor asem'nea. Ori ce g'vern'm'nt s'ure a n'ștea bine g'ver-na o p'ar'ă, are înainte de toate nevoe de a se b'k'ra de inkrederea lok'șitorilor a'ci p'ri; daka îns'ș ag'eng'ii strein'el s'ar ad'op'era a j'g'ni a'cia s'ăb inkre-dere a lok'șitorilor în g'vern'm'nt'el lokal, prin pro-test'el ilegal'ă, prin es'uresisni of'iale neertate mi prin p'ret'ng'isni kare de kare mai k'nt'rare d'it'el'el intern'ional, n'ș s'ar kiema oare a'cia o f'z'is'z d'șim'șnie, o tend'ing'z k'șnabil'ă de a s'f'z'zma ordi-nea legal'ă în a'cel stat? Libertatea individ'ual'ă e garantat'ă prin le-ș'el mi la noi ka mi ori s'nde; mi mai k'ă seam'ă p'nt'rs lok'șitor'el p'rg'ei din Basarabia, traktat'el de Paris lea'ă fost s'ing'lat d'it'el de a treze în R'șsia în ori ce k'itime, în timp de trei ani! C'ei ce a'ea'ă „sim'g'iri p'nt'rs R'șsia“ k'șm z'ce on-orab. Kons'șlat R'șsiesk, n'ș a'ea dek'zt a se folosi d'șp' p'v'ere de a'cest d'it. — A k'șta îns' ast'z'li a se întregine prin oare-kare k'ins'ri, ni'nte aseminea „sim'g'iri“ p'nt'rs strein'el, între a'ci ce a'ă r'amas pe p'rt'm'nt'el Rom'nesk, este p'nt'rs ori ce j'đek'at'ă s'ă-n'ștoas'ă, kredem a k'șta a'ni' în'fing'ă s'ăb k'v'ib de intr'p'el, mi kiar p'ștem z'ce, a kons'șira în kontra ordinei de l'k'r'el stabilit'ă, mi a paralisa l'k'r'elile administragisnei lokale.

A'cia s'ăb tend'ing'z de a deskredita g'vern'm'nt'el, ne pare mai evident ink' es'ng'iat'ă în s'rm'nt-o-r'el nas'ag'is'el din s'șs v'itata not'ă.

„Ok'z'rsirea Moldovei tr'z'g'nd'șmi as'șp'ri res'p'ndere p'nt'rs j'egnirea d'rent'el'el s'șp'șnilor ro-sienem'el, dorind am'i în'fing'ă d'rent'el de kare în-s'șu'el ne'at'ornatele ok'z'rsiri s'nt ing'z'șite, nesil'nd'ș-se mai nainte de toate am'i stat'orn'ici temelnice le-ș'is'ri, am'i reg'la k'z'rs'itoare istand'ii, karele fiind p'ov'z'șite de ob'șteaska le'isire mi d'rentate a p'ștea retrape (kredem a se v'eti a'ci atrape) as'șp'ri ob'șteaska inkredere; îns' fiind k'ă ok'z'rsirea p'nt'rs va aj'șng'pe la a'cest timp de administrare are o kale îndest'el de îndel'ng'at'ă, de a'cia dar ni'ci are d'rent a s'șp'ne interesele s'șp'șni-lor rosienem'el ast'orit'el'el lokale kare f'z'z a'cia s'nt k'ă total'ă as'șp'ritoare.“

A'cest limba'is'el n'lin de cea mai mare nemode-rare mi des'br'kat de ori ce form'ă k'v'iv'ioas'ă, în kare treb'el a se m'z'p'ini rel'v'isnele diplomatice, este merit a prod'șce k'ă at'ța mai m'lt'ă mirare p'rek'bt el este întreb'ing'at de k'rtre a'ent'el s'neia din n'șterile sem'n'țoare traktat'el'el de Paris, prin ka-re se garanteaz' p'erilor noastre konservarea d'rent'el'el lor, administragisne independent'ă mi n'șio-nal'ă, k'șm mi denlina libertate de leg'islat'ie, etc. etc. (Art. 23).

Prin art. 22 al a'cel'șiam traktat se s'ins'leaz'ă. „Ni'ci o p'rotek'isne esk'lısiv'ă n'ș se va eser-șita as'șp'ri'el (în Prin'ipate) de k'rtre v're s'na din n'șterile garante. Ni'ci și d'rent n'rtikolar de ames-tek în trebile lor din l'șnt'rs n'ș va a'ea lok'ă.“ Ńetind îns' ori v'ine lini'le ce v'it'z'm mai s'șs din nota onorabil Kons'șlat rosienesk de a'ci, n'ș i se pare oare a vedea în ele tot a'cel limba'is'el im-p'eros mi s'șm'itor întreb'ing'at de Domn'el'el Kons'șli

ai Rssiei, protektoarea esklsivz înaintea tratatsl de Paris? Ūrmataş resbeli orientalsi, vrsats-saş a tuta peneros sinpe, inkeiats-saş tratate mi Konvendişni, nentru ka ele sş fie kşlkate mi sitate a dosa zi kiar dsuz promslgarea lor? Insz odatz, esuresi-snele citate mai sşs ne nar foarte xazardate; mi ns kredem ka ele sş fie esuresisnea gintirelor kabine-tslsi Imperial rosienesk; ce nsmai o inşerengş rşş kalkslatz, mi poate kiar fşz vre o preksşetare, ne ulave a krede.

Sokotim insz de datorica noastrş de pşblivist a disksta intrş kşz-va mi argşmentele asşra kşz-foara nare a se surijini aşeastş inşerengş, adekş, kş administragisnea lokalş ar trape asşrşi prea nşgin inkrederca obşteaskş, ar avea o kale indestşl de lşngş snre a nştea aşşpe la aşeastă, mi kş de aş-şea dar niş are drit a sşnsne interesele sşnsnilor rosienuşi astoritşilor lokale.

Dakş am întreba aiş, kare aş fost şna din kaszele prinşinale a desorganişrii administragisne-lor noastre trekste, mi a nşginşsi resnekt avşst nentru leşe, n'am gşsi noi oare ne şea intş linie stşnd tokmaş insşni inşerengile ilegale mi kontinse şe o-norab. konslatsrş streine, folosindşse de toate. inşerengşrile nefaste kite aş zdrşmikak ne bieteles noastrş şrş, aş gşsit nşrsrea mijloaşe a esersa. in kşr-misirea noastrş? Astşzi Rssiea tare, sşnsşni mi proteşisşii konslatslor ei eraş tarş mi marş, ba inkş ne lingş aşestea mi amişii personali ai Domnilor konsli, mi o mşlgşime alte persoane dintre nşminteni kariş se grşbeaş a kşştiga aşeastş a tot nş-tinte inşengşş prin felsri de base komplezenge! Mi-ne daka Astria lşa loksl Rssiei. Eatş ne aşentsi aşestei nşteri esersşnd tot aşea desordine in admi-nistragisnea şrşii ka mi predeşesorş sşş, eatş'i mi ne aşesta inşşşind favorsri, protekşisni, etc. etc.

Şi ama mai denarte; nşnz şe administragisnea noastrş lokalş redşşz in starea şea mai tikloaşz nş era alta dekşz slşga nrea nlekatz şe adşşea in inşlinirea fşz şerşetare mi fşz renlikş, pretenşis-snele kşşriea saş kşşriea konsli, ori kş de es-travagante eraş ele! Nimeni ns va nştea kredem kontrazişe aşestş adevşr! Marinimoaşele nşteri ga-rante inşile laş rekşnoskş kş desşvirşire kşnd aş stinslat prekşm vşşşşm mai sşs kş niş o pro-tekşisne esklsivz ns se va esersa la noi, mi niş şn drent partikolar de amestek, in trebile noastre din lşşntş ns va avea lok. — Nşterile in inşelen-şisnea lor, n'aş gşsit alt mijlok de indrentare, alt mijlok de organizare a şrşilor noastre întemeat ne drentate mi o ekitabilş nenşrtinire nentru niş şna din ele, dekşz nsmai independenşa şea mai desş-virşitş in administragisnea noastrş; kşm se va nş-tea insz indrenta aşea administragisne, kşm va nş-tea ea amş lşa şn zbor binefşktoriş mi a gşşşşn-de kş demnitare la venişea mi la kemarea Estonei kşnd, se va vedea in toate zilele inşnedekatz in marşa ei de felsritele inşeringe ale domnilor kons-sli? Ūnsi zişe: dşmi mie drentate, şelşlant: dşmi-o mie, şn altsl aşşminea; şnde este deş drentate? şnde este organizarea şe se poate aşntenta dela o asemenea stare de lşkşri? Era kredem de aşnten-tat, de la Domniş Konsli ai nşterilor garante, mai mşlt dekş de la ori kariş alşii. o mai mare bşnz nlekare de a konkşra la anlikarea salstarilor prinşiniş ale noşri noastre organizşri, abşşindşse de la ori şe pretenşisne, abşşst in literş mi in snirit de la prinşinsl de kompletş independenşz de administra-şisne şe ne este garantatz! — In şada insz a şnor pretenşisni atş de nşgin konforme bşnelor rel-şisni, prekşm sşnt aşele şe le şitarşm mai sşs, gş-vernşmintsl nş'i remine fşz indoialş, dekşz nş-trşnzindşse de sakrele mi preskrintibilile drentşri ale şrşii sş le mi menşie neatinsse kş frankegş mi statornişie.

O asemenea şrmare dşnz kşz ne este ertat a kşnoaşte, kredem kş aş nşzi'o gşvernşmintsl mi nota identikş de kare vorbşşm in şnsi din nsme-rile noastre trekste, n'aş linsit a resşşnde kş dem-nitate, aşeminea mi akşm Ministersl trebilor de a-fşz ştisşz a prezenta in termenş konvenabilş ono-rab. Konslat Rşsesk nşşina leşitimitate a preten-şisnelor sale.

Gşvernşmintsl M. Sale Aleksandrş Ioan I. fşz indoialş ar komite o mare inkşlkare in Kon-şerşisnea din 19 Aşgşst mi ar şikni insşni pronşri-şle sale dritşri, daka ns s'ar rekşnoaşte kş desş-virşire liber mi independenş in materie de admini-stragisne mi leşislagisne. Ūrmeaşz deş, kş ono-

rab, renşzentanş a deosebitor nşteri streine trş-bşe a se aşntenta ne zi şe merşe a vedea efektele aşestei independenşie, kare prin o lşşşare nşşralş mi necesarie tind a se manifesta odatz kş desvol-tarea repşislsş interior a Prinşinatelor. Deş, ori-şe, din nartea konslatslor streine, ar fi de nartş a inşiedeka aşeastş desvoltare, ns va nştea fi nri-vitş de kşz ka o inşerengş ilegals kare e de da-toriea gşvernşmintslş a o resşişpe kş toatz enerşia.

Ūn asemenea limbaşş kredem a se fi gşnt de gşvernşmint la aşeastş okazisne prekşm mi inş-privinşa zişerilor de desvoltare inştitşisnelor noa-ştre interioare, la kare se şe aşe aşşisne in nota kons-slarş şitatş, gşvernşmintsl asemenea kredem kş ns poate dekş a fi deklaratz onorab. konslat, kş in aşeastă el ns are alt novşşisitoriş, dekşz xotş-şirele emanate din marele komşri a statslş, kşroga le este inkredinşz leşislagisnea şrşei.

Şara fşz indoialş ns poate nrişi dekşz kş şea mai mare satisfişere ori şe lşkşri kare şin-tesk la konservarea drentşrilor mi a demnitşiei naş-ionale; nresa niş odatz ns va linsit ai da konkş-şsl sşş sinşer şi desşvirşit la toate okazisnele, bine konvinsş fiind, kş aşeastă este şingşra kale dreantz mi onorabilş ne kare kiar neisşşşrea este şn trismş.

Despre atribuşiunile prokurorilor in materii criminale.

(Ūrmare).

In nşmşşş precedent am tratatz despre atribuşiile prokurorşslş, kind prinşina este de kompetinşa kşşii kriminale, konform art. 36 mi 55 de la proşedşra kondişii; saş kind pro-kşrorşl este de şşşere kontrarie şşdekştoriei, mi dşne art. 37, aneleaşz sentinşa. Dar kind prokurorşl de 1-ia şerşetare, ns vor porni a-pelagşie, art. 38 zişe şint datorş ka in şel mai skşrt sorok sş trimişz kştre prokurorşl kşşii kriminale dosierşl kş toate anekşele lşi, snre a nştea aşesta in sorokşl leşisit a porni a-pelagşie, de se va kşveni.

VII.

Pentru kinsl indenşirş datorşilor prokurorşslş kşşii anelative kriminale.

Prokurorşl kşşii kriminale in doz kinsri se poate investi kş o prinşinş: saş in virtştea art. 58 dela proşedşrş, kind adikş deliktşl va nrişi linimşea mi sigşranşa statslş, saş kind va anela in virtştea art. 37—38, 154, 155 mi 156, indatz şe prokurorşl kşşii va nrişii o asemenea prinşinş, este dator a o stş-dia kş seriozitate, mi notrivit art. 42 alineatzl 2-lea in sorok de 6 zile slobode, din zioa şe va nrişii xotşşriea tribunalslş este dator dş-ne şe va şe mi el toate iskodirile, prin lş-are de takrir mi altele sş'mi adreseze aktşl sşş de akşşagşie kştre kşrte. Nş ştiş insz daka vre şn akşşat se va fi bşkşrat de aşea-şş favoare a leşii, dar kassa ns este niş neaktivitatea prokurorşslş, niş a kşşii, şi mşlgşimea proşeslor kriminale, kare atşngşnd onoarea, averea mi kiar viagş, trebşe a se e-samina kş mare atenşişne, mi astfel konsşmş mşlt timp, in kşz ns se poate nşzi strikt grş-bnşşiea kş kare leşea şere a se resşlta ase-menea proşese.

Pe lingş aşeastş indatorire, prokurorşl kşşii, zişe art. 43 dela proşedşrş este dator in kas de krimş vegeatz (art. 24) şşvirşitş in oramşl şnde este aşezatz kşrtea, sş mear-gş a asista insşni la şaşerea praktikalelor leşisite de kştre prokurorşl de 1-a şerşetare, Aşeastş 'asistengş se şere de leşisitor nentru mai mşltş garantş. In asemenea kas soş-

etatea fiind mşlt mai şşşşatş, 'are necesitate de mai mşltş asigşşare, kş va dobindi satis-fakşiea de la şşştigşie, mi de aşea a trebşit sş asiste mi prokurorşl kşşii snre a nş lşsa şea mai mikş şşşş de bşnzialş asşra kşl-nabilitşii aşentsi.

Dşnz şe prokurorşl va şşşiea prinşina venitş la kşrte, inş va adresa aktşl de akş-zagşie, de va sokoti de kşşinşz mi el a se anela sentinşei tribunalslş, iar de ns, va şe-re de la kşrte ka sş se şneaskş kş tribunalslş. Aşeastş ideie o vedem desvoltatz la art. 44 de la proşedşrş, dar ns esnikş mi kazşl kind prokurorşl kşşii va anela, in kontra o-piniei şelş de 1-ia şerşetare. Voim a zişe kş prokurorşl kşşii ns este obligatz a resşekta şşşereş şelş-1-alt, dekşz nsmai kind aşesta va fi apelatz, iar la din kontrş, poate nrea bi-ne anela el, in proşiva opinii prokurorşslş de tribunalsl.

Dşnz şe prokurorşl kşşii ş'a inşaintatz aktşl sşş de akşşagşie kştre D. prezident, şş-rşemşte ne lingş kşrie la z'ioa inşşşişşrii ka sş se osindeaskş akşşagşii, nledşnd in kontra avokatşslş pşblik atamat ne lingş kşrte ka sş anere ne bşnsişii. Prokurorşl esersş akş-şiea sa in virtştea art. 35, enşşiat prin art. 42 dela proşedşrş; obligagşisnea este foarte serioaşz, mi kş atit mai mşlt kind prinşina va fi kriminalş. Prokurorşl trebşe a fi om ka-nabil, konştinşşios mi infleksibil, snre a ns se abate din drşmşl şşştigşiei, kşş akşşiea lşi inşşşengşaşz asşra şşdekştorilor, mi vai de aşel prokuror şe se va şşka kş averea, ono-areş mi viagş konşetşşenilor.

Kind prokurorşl va observa kş kşrtea s'a abşşst din drşmşl legalitşii, este dator sş trimişz prokurorşslş Inaltei Kşşii sentinşa kş dosierşl mi toate anekşele, inşşşş kş auel din nartei, deslşşind bazele nentru kare krede kş kşrtea s'a abşşst. (Art. 45 dela pro-şedşrş). Aşest artikkel de mi vorbemş nsmai despre obligagşisnea prokurorşslş de a trimite ori şe sentinşz la prokurorşl Inaltei Kşşii, insz se inşeleşe kş şrmeaşz a o inşainta kş observagşisnile kşvenite, kare konştitşe anelşl.

Dşnz art. 36 prokurorşl kşşii este o-bligatz a observa ka prinşina şe i s'a inşaintatz, sokotindşse nsmai de kompetinşa kşşiei, iar ns a tribunalslş, sş o inapoeze, daka va fi fost garantş aşeastş opinie: ama dakş kşr-tea s'a investit k'o prinşinş, sokotindşse kri-minalş (art. 55) saş in kontra linimşii statslş (art. 58), mi in kşşşl şerşetşrii se va dovedi kş n'a fost aşfel, atşşş prokurorşl trebşe sş şearş a se inapoiş aşea prinşinş la tribunalsl, fiind de a lşi kompetinşz. Sentinşa şe s'ar da in asemenea kas din nartea kşşii este nşlş.

Art. 46 dela proşedşrş mai nşne prokurorşslş indatorirea de a trimite Ministerslş şş-ştigşii raport kş deslşşire nentru şe-kare prinşinş şşdekatz de kşrte kş desşvirşire mi ne-sşşşş la apelagşie. Aşeastş obligagşie are negremit drent skou ka sş observe Ministersl de s'a şrmatz s'aş ns vre o abatere. Nş s'a inşşmşlat insz nşnz akşm sş vedem aseme-nea observagşii, mi prinşina este kş saş ns se esekşş aşeastş şensşrş, saş kşşşile ns gre-şesk niş odatz.

Art. 142 zişe: prokurorşl va deslşşmi praktikalele şerşetşrii de la şada lokslş, mi arşşind in preskşrtare inşşşşşşile prinşiniş, inş va adresa şerşerea nentru nedeansă kş-venitş.

Aşest artikkel, de mi figşreaşz la kapşl II-lea inştitşlat nentru atribuşiile tribunalslş ko-rekşional, insz vedem kş se anlikş mi de pro-kşrorşl in şeneral: prin şrmare nrişemşte ns nsmai ne prokurorşl de la tribunalsl, şi mi ne ai kşşilor.

Deosebit de aşeste atribuşii, mai şint mi altele, kare nrişind de o notrivş ne toşii pro-kşrorşl de la ori kare instandş, le vom nşmi atribuşii şenerale mi le vom esnikş la şşşitş. (Va şrma).